

ОНІМНИЙ ПРОСТІР КОМЕДІЇ РЕЖИСЕРА А. ЛУКІЧА «МОЇ ДУМКИ ТИХІ» (2019 Р.)

Дворянчикова С. Є.

кандидатка філологічних наук, доцентка,

доцентка кафедри іноземних мов

Київський національний університет технологій та дизайну

вул. Немировича-Данченка, 2, Київ, Україна

orcid.org/0000-0002-8854-2933

dvoryanchikova.svetlana@gmail.com

Ключові слова:

аудіовізуальний твір, комічний ефект, контекст, мовний і ситуативний комізм, поетонім.

У статті представлено лінгвістичний аналіз вербальних образотворчих компонентів стрічки А. Лукіча «Мої думки тихі», що поєднують мовний і ситуативний комізм, і проілюстровано примат словесних засобів у виникненні комічного. Метою статті є вивчення взаємопроникнення смислів складників онімного простору фільму, установлення зв'язків між сегментами його структури, які зумовлюють досягнення комічного ефекту, і виявлення особливостей збагачення семантики гумористичних контекстів. Дослідження сучасного аудіовізуального культурного продукту, що водночас порушує важливі загальнолюдські й болючі вітчизняні питання та має ознаки належності до комедійного жанру, актуальне й важливе, оскільки гумористичні твори завдяки своїм формі й змісту часто стають своєрідними майданчиками для умисного порушення стандартних усталених норм і презентації нових процесів і в суспільстві загалом, і в мовленні як його віддзеркаленні. Вивчення співвідношення сем, що формують семантичну ауру комічного в смисловій структурі власних імен, ознак змісту проаналізованих контекстів і художнього цілого, дало змогу виявити й систематизувати багатоаспектну лінгвістичну та екстралінгвістичну інформацію, наблизитися до трактування комічного ефекту аудіовізуального твору й ідіостилю автора загалом.

З'ясовано, що онімний простір стрічки, у центрі якого розташовуються антропоетоніми головних героїв, вибудований з урахуванням характеристик та особливостей жанру ліричної комедії-подорожі, тому наявні топопоетоніми, ергопоетоніми й слова, що презентують інші розряди власних назв, групуються навколо цих смислових центрів. Збагачення семантики комічних контекстів відбувається у взаємодії їх складників і внаслідок утворення ефекту зіткнення протилежного чи обманутого очікування від занурення поетонімів у згенероване авторською свідомістю оточення. Серед перспектив подальших розробок функціонування онімних засобів комедії «Мої думки тихі» є аналіз сцен, що не ввійшли до офіційної версії фільму, і вивчення інтертекстуальності комедії – міжтекстових і міжобразних співвідношень стрічок-«референсів», які вплинули на авторський «комічний світ».

ONYM SPACE OF THE COMEDY “MY THOUGHTS ARE SILENT” FILMED BY DIRECTOR A. LUKIC (2019)

Dvorianchykova S. Ye.

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Foreign Languages
Kyiv National University of Technologies and Design
Nemirovich-Danchenko str., 2, Kyiv, Ukraine
orcid.org/0000-0002-8854-2933
dvoryanchikova.svetlana@gmail.com*

Key words: *audiovisual works, comic effect, context, verbal and situational comic, poetyzm.*

The article presents the results of linguistic analysis of the verbal visual components of A. Lukic's film “My thoughts are silent” that combine language and situational aspects of comedy, and it illustrates the primacy of verbal means to achieve a comic effect. The purpose of the article is to study the meaning interpenetration of the components of the onym space of lyrical comedy, to establish links between the segments of its structure that determine the achievement of comic effect, and to identify the features of enriching the semantics of humorous contexts. The study of modern audiovisual works is relevant and important. These works simultaneously raises important universal and painful national issues and has the characteristics of a comedy genre. Humorous works due to their form and content often become a kind of platform for deliberate violation of norms and standards established and presentation of new processes both in society as a whole and in speech as its reflection.

The study of the correlation of semes which form the semantic aura of the comic in the semantic structure of proper names with the semantics of contexts and the artistic whole allowed us to identify and systematize multidimensional linguistic and extralinguistic information, to approach the interpretation of the comic effect of an audio-visual work and the author's style in general.

The main characters anthroponyms are in the center of the film onym space. The onym space is built based on the characteristics and features of a genre of a lyrical road trip comedy, thus the current topoconyms, ergoconyms and words that represent other categories of proper names are grouped around these semantic centres. The semantics of comic contexts is enriched by the interaction of their components and due to the effect of a collision of the opposite or deceived expectation from the immersion of cononyms in the environment generated by the author's consciousness. The analysis of scenes that are not included in official version of the film and the study of intertextuality comedy, intertextual and interform ratios audiovisual works-“references” that influenced the author's “comic world” are among the prospects for further development of the functioning onyms funds comedy “My thoughts are silent”.

Українська літературна ономастика від другої половини ХХ століття стрімко розвивається й сьогодні демонструє тяжіння до створення загальної теорії та кристалізації термінологічного апарату. Об'єктом особливої уваги дослідників, котрі працюють у цій відносно новій галузі мовознавства, дедалі частіше стає систематизація мовних засобів з онімним компонентом, що вживаються майстрами слова задля досягнення комічного ефекту певного художнього твору чи тексту в його широкому розумінні. Безумовно, тут варто згадати знакові ґрунтовні дослідження

В. Калінкіна, Л. Белея, Ю. Карпенка, Е. Кравченко [1; 2; 3; 4]. Вітчизняні лінгвісти всебічно вивчають функціонування власних назв як у доробках визнаних українських класиків, так і в роботах сучасних митців і медіапросторі: Т. Шевченка, М. Гоголя, І. Франка, Л. Українки, Ю. Винничука, М. Матіос тощо [5; 6; 7; 8; 9; 10; 11]. Зауважимо, що після Революції Гідності зростання національної самосвідомості зумовило збільшення кількості саме українськомовних аудіовізуальних творів, які водночас і заявляють про порушення змістовно надважливих

загальнолюдських і болючих вітчизняних питань, і мають ознаки комедійного жанру, наприклад, це такі стрічки, як «Ізі», «Герой мого часу», «Ржака», «Шляхетні волоцюги», «Гуцулка Ксеня», «Наші котики», «Мої думки тихі». Останнє твердження здається нам суттєвим, тому що саме гумористичні твори, завдяки своїй формі й змісту, часто стають своєрідними майданчиками для умисного порушення стандартних ustalених норми презентації нових процесів і в суспільстві загалом, і в мовленні як його віддзеркаленні. Використання автором ономастичного арсеналу мови, у свою чергу, значно розширює можливість для утворення комічних контекстів.

Ми вважаємо доцільним звернутися до лінгвістичного аналізу вербальних образотворчих компонентів творів, котрі поєднують у собі мовний і ситуативний комізм, і трактуємо словесні засоби як такі, що переважно зумовлюють з'явлення комічного ефекту. Сучасні вітчизняні твори потребують фахових філологічних досліджень загалом і з погляду поетонімології зокрема. Чільне місце під час аналізу впливу поетики онімів на досягнення перлюкутивних ефектів тих чи інших художніх творів посідає вивчення особливостей онімного простору, під яким розуміють сукупність усіх його власних назв, яка «формується на основі естетичної мети і з урахуванням відповідності художнім завданням твору, взаємовпливу літературного тексту й онімії, компетентності читача» [12, с. 15]. Для опису вербального комічного, що, на нашу думку, проявляється у взаємодії сем поетонімів з елементами контекстів, ми використовуємо елементи методики компонентного аналізу лексичного значення [13]. Ми виявляємо в значеннях пропріальних лексичних одиниць семи – компоненти, з яких складається їх зміст, і вважаємо, що в художньому творі власні імена можуть актуалізувати ті частини семем (котрі складаються із сем), які протистоять змісту контексту, і збагачуватися додатковими співзначеннями. Водночас особливу увагу ми приділяємо антропонімам, які більшість дослідників визнають ключовими вузлами, центром онімного простору, а на периферії, як слушно зазначає С. Шестакова, «перебувають постійно змінювані групи власних назв – ергоніми, прагмоніми, урбаноніми тощо» [14].

Отже, метою статті є вивчення взаємопроникнення смислів складників онімного простору комедії режисера А. Лукіча «Мої думки тихі», знятої за сценарієм А. Лукіча та В. Кальченко, установлення зв'язків між сегментами її структури, які зумовлюють досягнення комічного ефекту, і виявлення особливостей збагачення семантики гумористичних контекстів.

Онімний простір художнього твору, з одного боку, є самостійним явищем, яке, на думку С. Зиніна, варто вважати замкненим і завершеним [15], а з іншого – сам онімний простір, що формується автором, є своєрідним мірилом відбору власних назв, які будуть

використані, він притягує та дає поштовх до переосмислення їх змістів, актуалізує вже наявні конотації й надає додаткових. Успіх твору гумористичного спрямування загалом значною мірою залежить від того, наскільки влучно автором підібрана система пропріальної лексики, а його онімний простір, відповідно, формується, розгортається, функціонує й сприяє досягненню бажаного комічного ефекту.

Фільм «Мої думки тихі», який став дебютною повнометражною стрічкою як для режисера А. Лукіча, так і для більшої частини знімальної групи та вийшов в український кінопрокат на початку 2020 року, знято в жанрі ліричної комедії – на стику жанрів у поєднанні елементів комедії, драми, «роуд-муві» з відкритим фіналом, скетч-шоу задля втілення цілісної ідеї. Уже назва кіно – «*Мої думки тихі*» – створює іронічне зіткнення сенсів, оскільки головний герой працює зі звуками, утілює думки, яких не чує, драму сім'ї, де відсутнє спілкування, недолугі пошуки «маленькою людиною» свого місця в житті, дійсно важливі, але невимовлені слова.

Автори декларують, що багато персонажів, сцен, назв, діалогів виникли зі спостереження за реальним життям, як зазначає оглядачка М. Янкевич [16]. Прототипом образу головного героя став друг режисера – композитор і звукорежисер, який одного разу дійсно отримав замовлення від закордонних партнерів відносно звуків української фауни. Фабула запрошує глядача спостерігати за мандрівкою інфантильного боязкого головного героя, який вирушає з Києва на Закарпаття записати голоси українських звірів і птахів, зокрема рідкісний спів майже міфічного «рахівського крижня або крижня метушливого». «Це ж моя нова мрія!» – вигукує молодик, коли дізнається, що після вдалого виконання такої роботи його можуть узяти працювати за кордон за великі гроші [17]. В Ужгороді складається так, що, замість діда, возити героя визначеним маршрутом буде його мати, яка має негативну думку про роботу за кордоном і вдається до розлогих виховальних розмов щодо сенсу буття із сином.

Оскільки головні герої зустрічаються з низкою численних другорядних персонажів, фільм насичений антропоетонімами. У центрі історії й онімного простору стрічки бачимо *Вадима* – звукорежисера-фрилансера, який мріє знайти краще життя та поїхати з України до Канади, але для того йому треба вдало виконати завдання, тобто практично здійснити неможливе. Самого себе *Вадим* називає *творцем*, що актуалізує біблійні семи оніма, закріплюючи на собі мотив божественності, чуда: «Я не дурачок, я музикант. Я, вибач, не люблю це слово, *творець*» [17]. Але оскільки *Вадим* – нестандартний персонаж як зовнішністю, так і «негеройною» апатичною поведінкою й беземоційністю, то в контекстах, що зумовлені розгортанням сюжету через подорож як активну дію, реалізуються авторські

установи на породження комічних ефектів за участю цього антропоетоніма. Цікавою відносно цього є й етимологія імені, яка вступає в семантичне протиріччя з назвою фільму й водночас підкреслює внутрішню суперечливість особистості героя: ономасти вважають, що це ім'я походить від давньоруського дієслова «вадити», яке означає «заважати, перешкоджати, сперечатися» [18]. Протилежність головному героєві за ознакою емоційності й дієвості становить образ його матері – явно збірний, що уособлює ідеї материнства й побутових приземлених турбот – «мама vs мрія». Героїня – самотня жінка, кітчева красуня-водійка ужгородського таксі «Сакура», яка то хвалиться молодим залицяльником Бернардо з Італії, то зі сльозами розповідає, що той виявився альфонсом та обдурив її, то намагається спрямовувати дії дорослого сина, то зізнається, що не знає, що їй робити [17]. Підкреслює типовість та узагальненість персонажа й уживання авторами прийому значущої безіменності: власне ім'я жінки у формі «*тьотя Аля*» лунає у фільмі лише раз у сцені застілля від родичів, *Павлика* та *Лерочки*. Музичний супровід, пов'язаний із мамою Вадима, – пісня “*Viva Forever*” гурту “*Spice Girls*”, яка кілька разів лунає у виконанні жіночого складу камерного хору київського прокатердального собору святого Олександра та актуалізує контекстуальні співзначення антропоетоніма: «життя», «зростання», «вічність».

Гумористичні ефекти з онімним компонентом підкріплюють і ситуативно кумедні епізоди з другорядними персонажами. *Петро Олексійович* – керівник студії звукозапису, діаспорянин із Канади, має ім'я реальної сучасної відомої людини, що створює комічний контраст сцени, образу й антропоетоніма. За допомогою об'єднання імені іншомовного походження з розповсюдженим українським прізвиськом відбувається зіткнення змістів у межах антиномії «свій – чужий»: «*наш*» *Джеймі Ткачук*, власник закордонної студії звукозапису, якому важливо, «щоби тварини говорили мовою його історичної батьківщини» для *відеогра* «*Нойв ковчег*», оскільки «*наші* тварини дуже тонко відчувають наближення потопа» [17].

Фільм має декілька шарів сюжету: фізичного переміщення-пригоди головного героя, його ментального дорослішання, метафізичний середньовічний сюжет «зустрічі з дивом» – біблійної тематики, що з'являється прологом уже з перших кадрів стрічки в місці, де зводиться церква, й актуалізується протягом твору за допомогою аудіовізуальних засобів і поетонімів і логічно замикається наприкінці фільму теж у храмі. Стрічка насичена ситуативними дотепними мемами, абсурдними сценками, як-от: на кордоні з Румунією з обміном гігієнічними помадами з контрабандистами, подібну до якої автори спостерігали в реальному житті; з прикордонниками, які запідозрили у Вадимі шпигуна, тому зосереджено роздивляються його світліни тварин і вслухуються в записи звуків фауни,

знаходячи в них підтвердження своїх переконань; з *автомийкою* «*Мулен Руж*», яка комічно пародійно натякає на відоме кабаре, пам'ятку Парижу, проте *автомийка* з таким ергонімом існує на Закарпатті в дійсності тощо [19]. Безглуздість подій, зображених у деяких епізодах, знов-таки підсилена нарочито випадковими онімами. Наприклад, прикордонник *Васька*, який здійснює обшук Вадима, офіційно не представляється та не демонструє свої документи, а його керівник, ім'я якого – *Михайло Іванович* – Вадим читає на фотографії в кабінеті, тому так до нього й звертається, одкажує: «Ти давай без панібратства, я для Васьки Михайло Іванович, а для тебе я товариш майор» [17]. Абсурдні ситуації підтримують феномен присутності в загальній карнавальній сміховій атмосфері, змальовуючи комічне, що проявляється «мимоволі», ненавмисно, але вони переростають цю функцію й стають символічними знаками: лінія кордону між державами – межа між дитинством і зрілістю людини, пир'я, що випало з дірки в рукаві пуховика, яка утворилася від вогника церковної свічки, – знак долі про правильний вибір тощо.

Топоніми стрічки утворюють осередки й вишуковуються в ланки: середньовічне *Угорське королівство* за кілька годин до втрати своєї незалежності від Османської імперії; сучасні *Київ – Ужгород – Закарпаття – Раків – озеро Чендеш* у забороненій зоні на кордоні з Румунією – *Київ; Київ – Канада*, куди так і не поїхав працювати Вадим, бо всі аудіозаписи тварин знищили прикордонники, й *Ужгород – Італія*, де мешкає шлюбний аферист *Бернардо – Генк* у Бельгії, звідки мати Вадима у фіналі стрічки присилає йому посилку з подарунками до *Різдва* від себе та свого нового чоловіка *Енцо*.

Контексти з топоетонімами обертаються навколо імен головних героїв відповідно до розгортання подій, топонімічні шари об'єднує й сакральна тема фільму, що актуалізується власними назвами на означення біблійних персоналій *Христос, Ной*, котрі переосмислюються й секуляризуються авторами: епізод із молочним зубом *Христа* як доказом його існування комічно знижується до розповіді стоматолога про зубні імпланти, задля придбання яких Вадим бере кредит, а *Нойв ковчег* перетворюється на комп'ютерну гру, проте зберігає свої формальні ознаки, адже потребує тварин і їхніх голосів.

Аби повніше зрозуміти постпостмодерністський зміст фільму, варто звернутися й до експліцитних кінофільмонімів широкого культурного контексту, що прямо не артикулюються в «Моїх думках тихих», але натяки, алюзії, референси на які наявні в тілі твору й упізнання яких додає «кваліфікованому» глядачеві естетичного задоволення від перегляду. Таких «референсів» чимало, наприклад, М. Янкевич у зв'язку з цим указує на три стрічки-попередники. По-перше, на трагікомедію режисера Джимі Джармуша «*Зламани квіти*», що

перегукується з українською стрічкою, оромантизованою атмосферою подорожі, пошуками мовчазних героїв самих себе й недосяжної мети, незавершеністю і невизначеністю як стилістичним прийомом, акцентом на музиці. По-друге, «Тоні Ердманн» режисерки Марен Аде аллозивно проявляється абсурдним гумором, змішаними жанрами комедії та драми, змальовуванням конфлікту поколінь у родині, героями, що хочуть, але виявляються неспроможними привести свої життя до ладу в його традиційному розумінні. І третя стрічка, що мала вплив на створення «Моїх думок тихих» і приховано присутня в ньому, – «Серйозна людина» режисерів І. Коена і Дж. Коена, знайомство з якою може дещо прояснити сенс перших кадрів української комедії: відсутність чітких відповідей, простір для діалогу свідомостей автора і глядача, занурений в особисті проблеми головний герой, пролог про події минулих часів, у яких діють міфічні істоти, що протягом наступних сцен фільму вже не з'являються й безпосередньо жодним чином не згадуються [16]. Сміхової інтертекстуальності додають фільму онімні деталі на кшталт затрапезного брудного *готелю* з дивними співробітниками «Твін Пікс», у якому ночують герої десь на перевалі в горах. Автори залучають до стрічки назву культового містичного серіалу Д. Лінча та комічно пародіюють його ідею змалювати прірву між провінційною респектабельністю й убогістю духу, водночас використовують засіб гротеску, оскільки, за словами режисера, «Твін Пікс» – це й реальний готель у селі Великий Бичків [19], що вже провокує комічне від невідомої назви.

Отже, результати нашого спостереження за онімним простором комедії «Мої думки тихі» свідчать про те, що досліджуваний феномен є вагомим чинником, який зумовлює утворення візуального й словесного гумору стрічки. Вивчення співвідношення сем, що формують семантичну ауру комічного в смислової структурі власних імен, ознак змісту проаналізованих контекстів і художнього цілого, дало змогу виявити й систематизувати багатоаспектну лінгвістичну та екстралінгвістичну інформацію, розуміння якої є ключовим для наближення до адекватного трактування комічного ефекту аудіовізуального твору й ідіостилі автора загалом. Онімний простір твору, у центрі якого розташовуються антропоніми головних героїв, вибудований з урахуванням характеристик та особливостей жанру ліричної комедії-подорожі, тому наявні топопоніми, ергопоніми й слова, що презентують інші розряди власних назв, групуються навколо цих смислових центрів. Збагачення семантики комічних контекстів відбувається у взаємодії їх складників і внаслідок утворення ефекту зіткнення протилежного чи обманутого очікування від занурення поетонімів у згенероване авторською свідомістю оточення. Серед перспектив дослідження з метою повного охоплення онімних засобів комедії «Мої думки тихі» варто, по-перше, звернутися до аналізу сцен, які доступні до перегляду, але не ввійшли до офіційної версії фільму, по-друге, детально вивчити інтертекстуальність комедії – студіювати міжтекстові та міжобразні співвідношення так званих творів-«референсів», котрі вплинули на авторський «комічний світ» стрічки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Калинин В.М. Поэтика онима. Донецк : Юго-Восток, 1999. 408 с.
2. Белей Л.О. Нова українська літературно-художня антропонімія: проблеми теорії та історії. Ужгород : ІНВАЗОР, 2002. 175 с.
3. Карпенко Ю.О. Літературна ономастика. Одеса : Астропринт, 2008. 328 с.
4. Кравченко Е. . Поетика зв'язків і відношень імені – тексту – поетонімосфери : дис. ... докт. філол. наук : 10.02.15. Вінниця, 2017. 560 с.
5. Яременко В. І. Історична ономастика у творчій спадщині Тараса Шевченка. *Український історичний журнал*. 2010. № 2. С. 164–178.
6. Деркач Д.В. Гоголівська онімія у мас-медійних текстах: функціонально-стилістичний аспект. *Літературознавчі студії*. Київ, 2009. Вип. 25. С. 52–57.
7. Сколоздра-Шепітко О. Літературно-художня антропонімія Франкової прози як об'єкт ідіолектної лексикографії. *Вісник Львівського університету. Серія «Філологічна»*. Львів, 2019. Вип. 71 (2). С. 280–291. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_fil_2019_71%282%29_27.
8. Крупеньова Т.І. Ономастика драматичних творів Лесі Українки : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Одеса, 2001. 20 с.
9. Діц В.О. Онімний простір роману Юрія Винничука «Мальва Ланда». *Studia Slovacistica*. Ужгород, 2009. Вип. 9. С. 267–272.
10. Яцків Р.Б. Біблійні оніми в поетичному дискурсі Марії Матіос. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. Хмельницький, 2016. Вип. 10 (3). С. 282–287. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/arftp_2016_10%283%29_54.
11. Карпенко М.Ю. Онімний простір інтернету. Одеса : КП ОГТ, 2017. 194 с.
12. Калинин В.М. Теоретичні основи поетичної ономастики : автореф. дис. ... докт. філолог. наук : 10.02.01. Київ, 2000. 34 с.
13. Кобозева И.М. Компонентный анализ лексического значения. *Лингвистическая семантика : учебник*. Москва, 2009. С. 109–122.

14. Шестакова С. До питання про стратифікацію сучасного ономастичного простору. *Типологія та функція мовних одиниць*. Луцьк, 2014. № 2. URL: https://typologia.at.ua/index/do_pitannja_pro_stratifikaciju_suchasnogo_onomastichnogo_prostoru/0-122.
15. Зинин С.И. Введение в поэтическую ономастику. URL : <http://imja.name/poehtonimy/termin-poehticheskaya-onomastika.shtml>.
16. Янкевич М. Мої думки тихі. МаріАм огляд. Деталі, про які ви не здогадувалися. Київ, 2019. URL: <https://youtu.be/WbRQpLhbly4>.
17. Мої думки тихі / реж. А. Лукіч. Київ : Той Сінема, 2019. URL: <https://perma.cc/X5T5-W2NA>.
18. Суперанская А.В. Современный словарь личных имен. Сравнение. Происхождение. Написание. Москва : Айрис-Пресс, 2005. 384 с.
19. Ліцкевич О. Режисер «Мої думки тихі» Антоніо Лукіч: про пролог фільму, український «Твін Пікс» і приховану камеру. URL: <https://iod.media/article/rezhiser-moji-dumki-tihi-antonio-lukich-pro-prolog-filmu-ukrajinskiy-tvin-piks-i-prihovanu-kameru-4468>.

REFERENCES

1. Kalinkin V. M. (1999). Poetika onima [Onym poetics]. Donetsk, Yugo-Vostok. 408 p.
2. Belei L. O. (2002). Nova ukrainska literaturno-khudozhnia antroponimii: problemy teorii ta istorii [New Ukrainian proper names of the literary heroes: problems of theory and history]. Uzhhorod, INVAZOR. 175 p.
3. Karpenko Ju. O. (2008). Literaturna onomastyka [Literal onomastics]. Odesa, Astroprint. 328 p.
4. Kravchenko E. O. (2017). Poetyka zviazkiv i vidnoshen imeni – tekstu – poetonomosfery [Poetics of connections and relationships: proper name – text – poetonymosphere] (Doctoral dissertation). Vinnytsia. 560 p.
5. Yaremenko V. I. (2010). Istorychna onomastyka u tvorchii spadshchyni Tarasa Shevchenka [Historical onomastics in the heritage of Taras Shevchenko]. Ukrainian historical journal. Vol. 2. P. 164–178.
6. Derkach D. V. (2009). Hoholivska onimiiia u mas-mediinykh tekstakh: funktsionalno-stylistychnyi aspekt [Gogol's onimia in mass media texts: functional and stylistic aspect]. Literary studies. Kyiv, 2009. Vol. 25. P. 52–57.
7. Skolozdra-Shepitko O. (2019). Literaturno-khudozhnia antroponimiiia Frankovoi prozy yak ob'iekt idi-olektnoi leksykohrafii. Visnyk of Lviv University. Series Philology. Vol. 71(2). P. 280–291. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_fil_2019_71%282%29_27.
8. Krupenova T. I. (2001). Onomastyka dramatychnykh tvoriv Lesi Ukrainky [Onomastics of Lesya Ukrainka's dramatic works] (PhD thesis). Odesa. 20 p.
9. Dits V. O. (2009). Onimnyi prostir romanu Yurii Vynnychuka “Malva Landa” [The onym space of Yuri Vinnichuk's novel “Malva Landa”]. Studia Slovacistica. Uzhhorod. Vol. 9. P. 282-287. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/apftp_2016_10%283%29_54.
10. Yatskiv R. B. (2016). Bibliini onimy v poetychnomu dyskursi Marii Matios [The biblical onyms in the poetic discourse of Maria Matios]. Current issues of linguistics and translation studies. Khmelnytskyi. Vol. 10(3). P. 282–287. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/apftp_2016_10%283%29_54.
11. Karpenko, M. Yu. (2017). Onimnyi prostir internetu [Onymic space of the Internet]. Odesa, KP OGT. 194 p.
12. Kalinkin V. M. (2000). Teoretychni osnovy poetychnoi onomastyky [Theoretical foundation of poetic onomastics]. (Doctor's thesis). Kyiv. 34 p.
13. Kobozeva I. M. (2009). Komponentnyj analiz leksicheskogo znacheniya. Lingvisticheskaya semantika : uchebnik [Componential analysis of lexical meaning. Linguistic semantics : textbook]. Moscow. P. 109–122.
14. Shestakova S. (2014). Do pytannia pro stratyfikatsiiu suchasnogo onomastychnogo prostoru [As for the question of stratification area of modern onim space]. Typology and function of language units. Lutsk. Vol. 2. URL : https://typologia.at.ua/index/do_pitannja_pro_stratifikaciju_suchasnogo_onomastichnogo_prostoru/0-122.
15. Zinin S. I. Vvedenie v poeticheskuyu onomastiku [Introduction to the poetic onomastics]. URL : <http://imja.name/poehtonimy/termin-poehticheskaya-onomastika.shtml>.
16. Yankevych M. (2019). Moi dumky tykhi. MariAm ohliad. Detali, pro yaki vy ne zdohadувалysia [My thoughts are silent. MariAm review. Details you didn't know about]. Kyiv. URL : <https://youtu.be/WbRQpLhbly4>.
17. Moi dumky tykhi [My thoughts are silent] (2019) /director A. Lukic. Kyiv : Toy Cinema. URL : <https://perma.cc/X5T5-W2NA>.
18. Superanskaya A. V. (2005). Sovremennyiy slovar lichnyih imen. Sravnenie. Proishojdenie. Napisanie [Modern dictionary of first names. Comparison, origin, spelling]. Moscow, Airiss-Press. 384 p.
19. Litskevych O. Rezhyser “Moi dumky tykhi” Antonio Lukich: pro proloh filmu, ukrainskyi “Tvin Piks” i prykhovanu kameru [Director of “My thoughts are silent” Antonio Lukic: about the film's prologue, Ukrainian “Twin Peaks” and hidden camera]. URL: <https://iod.media/article/rezhiser-moji-dumki-tihi-antonio-lukich-pro-prolog-filmu-ukrajinskiy-tvin-piks-i-prihovanu-kameru-4468>.